

dobije ono što se želi reći. Inače se u velike gubi dojam razlaganja i pisac kod te publike ne postizava onoga što bi prema svom uloženom trudu valjalo da postigne.

3. Uvijek aktualno štivo o »Kristu u svijetu« imamo ovdje iz pera vrsnoga njemačkog dogmatičara, za koga se u posljednje vrijeme pronio glas, da je zastranio u izlaganju odnosa između naravnoga i nadnaravnoga, s obzirom na doktrinu nacional-socijalizma o rasnom nordijskom čovjeku. O tom su izmijenili kod nas misli »Kat. List« i »Kat. Tjednik«. Ne imajući u rukama teksta, ne možemo ništa reći, ni za ni protiv. Svakako bi nas u velike začudilo, kad bi se autor kakav je Adam, dao zavesti pripovijestima nacional-socijalističke propagande, koja s naukom nema ozbiljnih veza. I ova njegova knjiga pokazuje ga u svakom pogledu kao ispravnoga katoličkoga teologa; u odsjeku »Put do Krista« dolazi do posebnog izražaja njegova sposobnost približiti uzvišenu osobu Kristovu suvremenom čovječanstvu. Ja ne ću napose navoditi vrsna mjesta iz knjige (str. 48, 53, 55, 78, 90 i dr.) koja treba ponovno čitati i o njima razmišljati. Svakome mogu samo knjigu najtoplije preporučiti.

U lijepom uvezu držim je za naročito prikladan dar pojedinim intelektualcima, za koje znamo da su inače dobri, samo se teško otesaju predrasuda, koje im je život i zlo u njemu narinulo.

Tisak je lijep, a prijevod dobar.

4. K ovoj knjizi glasovitoga mađarskoga propovjednika, sada već pokojnoga profesora, a kasnije biskupa dr. Totha, koja u lijepoj opremi i u dobrom prijevodu prof. dr. Rožmana prilazi hrvatskoj omladini, ne treba popratnoga pisma. Ona je dragocjen poklad misli i pobuda, koje su svoju snagu i aktivnu djelotvornost zasvjedočile kod vrlo velikoga broja mladeži tolikih raznih naroda, na čiji je jezik knjiga prevedena. Željati je, da i kod hrvatske omladine pobudi interes, donese sređenost i smirenost duša u ovom vremenu, u kojem se ni stariji ne znadu potpuno snaći.

prof. A. Živković.

Franciscus Ter Haar: De occasionariis et recidivis iuxta doctrinam S. Alphonsi aliorumque probatorum auctorum, editio II. revisa et aucta, Torino 1939, Marietti, 8°, str. XVI+455, cijena 35.— Lit.

Za ispovjednika dušobrižnika nema aktualnijega pitanja nego postupak s grješnicima koji se izvrgavaju bližnjoj ili daljnjoj grješnoj prigodi, te koji se redovno vraćaju u iste grijehe. Najveći broj posjetnika ispovjedaonice baš i jest iz ovih redova. Ispovjednik je često na mucí, što da s njima počne: ne vidi poboljšanja, a opet mora priznati da je odluka, bol i kajanje iskreno i živo. I dobar savjet je u toj stvari zlata vrijedan. Za napredak u duhovnom životu je od odlučne važnosti riječ ispovjednikova, često više nego toliko puta ponovljena odluka pokajnikova.

Knjiga koja o tim stvarima raspravlja natanko, stručno i savjesno bit će od nemale pomoći svakom ispovjedniku u gradu i na selu. Ter Haar je u ovom drugom izdanju svoju knjigu dotjerao, gdje gdje popravio i upotpunio prema opaskama kritičara prvog izdanja. I ovo će drugo izdanje poslužiti svrsi za koju je knjiga namijenjena. U naše vri-

jeme pogotovo, kad je uslijed prilika u svijetu duševni život stavljen na vanredne muke i potrese izvana, a smutnja i zovođenja iznutra. Svima ispovjednicima bez razlike će ovo djelo biti od koristi. Ne ulazi ovdje u prevagu tijesno autorovo naslanjanje na sv. Alfonza, velikoga učitelja u moralu, nego činjenica da je ispovjedniku potrebno u tim pitanjima imati sigurnu ruku i iskusnog provodiča, koji će ga na pojedinosti, što samome ispovjedniku lako mogu izbjeći. Autor je u drugim svojim knjigama (*Casus conscientiae*, sv. I i II, Torino, Marietti) svrnuo pažnju na prilike uzete iz savremenoga života, pa su i ovdje primjeri što osvjetljaju duševni i duhovni život vjernika, uz teoriju solidno prikazanu i argumentima potkrijepljenu, ono što je u djelu najvrijednije.

Stil je lagan i razgovijetan, na mjestima i odviše vulgaran: »*posse-mus quidem ipsis hunc theologum dare*«, str. 59; tisak pregledan i čist, cijena umjerena.

Sadržaj je podijeljen u dva glavna dijela, kako već naslov djela kazuje. U prvom je glavno pitanje: što je voljna a što nužna bližnja grješna prigoda i kakav je postupak s takovim grješnicima u ispovjedaonici. U drugom je glavno pitanje: kad će ispovjednik dobiti izvjestan sud o dispoziciji svoga penitenta, da mu može kao povratnom grješniku dati odrješenje. U tom se dijelu govori i o odgađanju odrješenja (str. 366), kao i odrješenju pod uvjetom (str. 409).

Ne ulazeći u pojedinosti iznesenih tuđih i autorovih misli, nego imajući svrhu djela pred očima, gledajući na građu u njemu iznešenu, način obradbe i razdiobu, od tolike važnosti po život vjernika i njihov napredak u duhovnom pogledu, djelo Ter Haarovo je svake preporuke vrijedno.

Prof. A. Z.

Duhovna obnova, napisao J. F., izd. Nadb. kancel. Katol. Akcije, Zagreb 1940, 12° — 175; broš. cij. 8.— din.

Ova nam knjižica daje dugo željeni i veoma potrebni priručnik, u kom je sadržana sistematska i zaokružena uputa u duhovni život. Pisana je lako, jasno i uvjerljivo, iznoseći načela za duhovni život s aplikacijama na praktični život. Djelce je razdijeljeno u dva oveća odsjeka: I. Duhovni život, II. Sredstva duhovnog života, — koji se potanje razrađuju u poglavljima i to: I. Svrha života, put do svrhe — volja Božja. Bog nam pomaže, Bog daje duši nadnaravni život, Bog nam daje sposobnost za duhovni život, Pravednik živi od vjere, Vjera po ljubavi radi. II. Stvorovi — sredstva; Napose služi duh. životu: Težnja za savršenstvom, Duhovni vođa, Ispitivanje savjesti, Moitva, Život u prisutnosti Božjoj, Ispovijed, Presveti Sakrament, Štovanje svetih, Svladavanje, Redovnički stalež, Vjerska društva, Sveta šutnja i samoća, Odmor, Dnevni red, Ovaj čas. U čemu nije savršenstvo. Na svršetku dodane su bilješke s mjestima citata Sv. Pisma.

Uz pozitivne odlike, koje se već iz samog sadržaja razabiru, ipak držimo da ne će biti na odmet staviti koju napomenu o nekim nedostacima, koji se dešavaju možda zbog nedovoljne pamnje uslijed druge dnevne zaposlenosti. Tako se dosta često dešavaju pogriješno označena mjesta citata iz Sv. Pisma: str. 18, citat k bilj. 10 nije iz Otkr. 3, 20,